

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi
jukka.vanhanen@vm.fi

Lausunto
07.08.2017

1/3
TEM/1249/03.01.08/2017

TEM:N LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLELAIKSI TULOTIETOJÄRJESTELMÄSTÄ JA ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

Valtiovarainministeriö on pyytänyt työ- ja elinkeinoministeriöltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi tulotietojärjestelmästä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Työ- ja elinkeinoministeriö esittää lausuntoon seuraavan.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää esityksen tavoitteita työnantajayritysten hallinnollisen taakan keventämisestä hyvinä ja kannatettavina. Tietojen antaminen vain kerran ja keskitetyn sähköisen tiedonvälityspalvelun käyttäminen tietojen välittämisessä tukevat tavoitteita hallinnon digitalisaatiosta ja sääntelyn sujuvoittamisesta.

Ehdotettu tulotietojärjestelmä on tärkeä hanke myös harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntatoimien edellytysten parantamiseksi. Hanke tukee ja edistää eri viranomaisten nykyistä reaaliaikaisempaa valvontatyötä, kun tulotiedot kerättäisiin jatkossa keskitetysti ja reaaliaikaisesti välitettäväksi eri viranomaisille yhden kanavan kautta.

Työ- ja elinkeinoministeriä pitää hyvänä ja vastuunjaon kannalta perusteltuna ratkaisua siitä, että Verohallintoon perustettava Tulorekisteriyksikkö toimisi rekisterinpitäjänä. Suorituksen maksajat kuten työnantajat puolestaan vastaisivat tulorekisteriin talletettavaksi antamiensa tietojen oikeellisuudesta ja sekä tietojen oikaisemisesta ilman aiheetonta viivästystä olematta rekisterinpitäjiä. Ratkaisu on myös yritysten sääntelytaakan kannalta kevyin vaihtoehto.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää hyvänä sitä, että ehdotuksen jatkovalmistelun aikana ehdotusten vaikutusten arviointia on laajennettu. Ehdotuksen vaikutukset erilaisiin yrityksiin on pyritty erittelemään osin myös määrällisesti. Yritystasolla ehdotusten vaikutukset vaihtelevat riippuen niiden koosta, palkka- ja henkilöstöhallinnon sekä tietojärjestelmien ja näihin liittyen prosessien tasosta. Erityisen tärkeää on se, että myös vaikutukset pienyrittäisiin on huomioitu.

Pitkällä tähtäimellä tulotietojärjestelmän tuottamat hyödyt kokonaisuutenaan voidaan katsoa olevan suhteelliset järjestelmän kehittämisestä aiheutuviin kustannuksiin nähden.

Yksittäisistä säännösluonnoksista

Lakiluonnoksen 12 §:n 5 momentin mukaan tiedot perusteettomista eduista on annettava ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen kun perusteeton etu on havaittu. Käytännössä on kuitenkin niin, että maksutapahtuman perusteettomuus voidaan todeta vasta selvittelyn jälkeen. Ensin maksutapahtumaan havaitaan liittyvän epäselvyyttä ja selvittelyn jälkeen maksutapahtuma saatetaan voida todeta perusteettomaksi. Kysymys voi olla tulkinnanvaraisesta tilanteesta, joka edellyttää tulonsaajankin kuulemistä. Tästä syystä on syytä arvioida, olisiko säännöksessä syytä käyttää "havaittu" sanan sijasta käsitettä "todettu".

Edellä selostetun muutoksen jälkeen säännös voisi olla seuraavanlainen:

Edellä 6 §:n 2 momentin 16 kohdassa tarkoitetut tiedot perusteettomista eduista on annettava ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen kun suoritus on *voitu todeta perusteettomaksi* ja tiedot tulonsaajalle maksetuista suorituksista takaisin perityistä määristä viimeistään viidentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona tieto takaisin perityn määrän maksamisesta, sen maksajasta ja siitä, mihin suoritukseen maksu liittyy, on saatu.

Lakiluonnoksen 23 §:n 3 momentin mukaan myöhästymismaksu voitaisiin jättää määräämättä, jos ilmoituksen myöhässä antaminen johtuu yleisessä tietoverkossa tai tulotietojärjestelmän sähköisessä asiointipalvelussa olevasta toimintahäiriöstä. Työ- ja elinkeinoministeriö kiinnittää huomiota siihen, että myös ilmoittajan tietojärjestelmässä voi esiintyä häiriöitä, joista ilmoittaja ei ole tietoinen. Kysymys voi olla tilanteesta, jossa järjestelmä tekee ilmoituksia, mutta osin puutteellisina. Tästä syystä jatkovalmistelussa on syytä arvioida, tulisiko myöhästymismaksu voida harkinnanvaraisesti jättää myös tällaisissa tilanteissa määräämättä.

Lisäyksen jälkeen säännös voisi olla seuraavan sisältöinen:

Myöhästymismaksu voidaan jättää määräämättä, jos ilmoituksen myöhässä antaminen johtuu yleisessä tietoverkossa tai tulotietojärjestelmän sähköisessä asiointipalvelussa olevasta toimintahäiriöstä. *Myöhästymismaksu voidaan jättää määräämättä myös silloin, kun ilmoitus on jätetty puutteellisena ilmoittajan tietojärjestelmässä olleen toimintahäiriön perusteella, eikä ole syytä katsoa ilmoittajan tienneen häiriöstä.* Myöhästymismaksua ei määrätä, jos myöhässä annettun ilmoituksen perusteella määrätään laiminlyöntimaksu. Myöhästymismaksua ei määrätä luonnolliselle henkilölle

tai kuolinpesälle, jollei kyse ole elinkeinotoimintaan taikka
maa- tai metsätalouteen liittyvän suorituksen
ilmoittamisesta.

Pekka Timonen
Ylijohtaja

Susanna Siitonen
Hallitusneuvos